Cuprins

Introducere
Este bunăstarea socială o utopie a zilelor noastre? 9

Capitolul 1
Statul bunăstării 13
1.1. Contextul social și apariția statului bunăstării 13
1.2. Controverse cu privire la politicile sociale și rolul vârstnicului în societate 24
1.3. Evoluția societăților și modernizarea statului 31
1.4. Repere istorice în evoluția societății și a politicilor sociale 37

Capitolul 2
Apariția și dezvoltarea politicilor sociale pentru vârstnici în România – o perspectivă legislativă 53
2.1. Legea din 15 februarie 1868 55
2.2. Legea minelor din 1895 56
2.3. Legea generală de pensiuni din 1902 57
2.4. Legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești din 1912 58
2.5. Legea Ioanițescu din 1933 59
2.6. Legea Râlea din 1938 61
2.7. Legea pensiilor nr. 27 din 1966 63
2.8. Legea pensiilor nr. 3 din 1977 66
2.9. Legea nr. 19 din 2000 71
2.10. Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat 76
2.11. Legea nr. 698/2005 privind pensiile facultative 77
2.12. Legea nr. 263 din 2010 80
2.13. Legea nr. 127 din anul 2019 88
2.14. Legea nr. 360 din 2023 privind sistemul public de pensii 92

Capitolul 3
Demografie în schimbare, politici în adaptare 97
3.1. Modelul Social European (MSE) 100
3.2. Vulnerabilitatea ca factor al excluziunii sociale 107

Capitolul 4
Viața privată a persoanelor vârstnice – între retragere și (re)afirmare socială 119
4.1. Stereotipuri despre vârstnici 121
4.2. Situația financiară a persoanelor vârstnice și sistemul de pensii sub presiune 123
4.3. Prestații sociale complementare pensiilor 128

4.4. Dreptul la asistență socială – între politicile publice
și nevoile reale ale seniorilor 131
4.5. Organizații nonguvernamentale – actori sociali
în promovarea bunăstării 140
4.6. Sistemul de sănătate publică – longevitate activă
și participare în societate.....142

Capitolul 5
Vocea vârstnicilor în societatea contemporană 147
5.1. Obstacole în exprimarea și valorizarea vocii vârstnicilor 147
5.2. Rolul mass-mediei și al educației în valorizarea vocilor
vârstnicilor 148
5.3. Campanii care încurajează implicarea vârstnicilor 150
5.3.1. Campanii promovate de *Fundația Regală Margareta
a României*.....151
5.3.2. Campanie de conștientizare, Asociația *Niciodată singur –
prietenii vârstnicilor*.....153
5.3.3. Campania „sănătatea nu are vârstă”, în parteneriat
cu Ministerul Culturii 154
5.4. Educația intergenerațională – pilon în cultivarea
respectului față de seniori 155
5.5. Analiza calității serviciilor de îngrijire la domiciliu
pentru persoanele vârstnice.....157
5.6. Necesitatea de a crea spații reale de exprimare
și consultare pentru seniori 167
5.7. Valorizarea experienței și memoriei sociale a vârstnicilor 168

Bibliografie 173